

AAKKRANT

April 2022 – Officieel orgaan van Vereniging Aak

www.verenigingaa.nl

Van de voorzitter

Beste Aakvrienden,

In de lijn der traditie presenteren wij u de Aakkrant, een middel om terug te kijken op het afgelopen jaar, maar ook om vooruit te zien. Sinds maart 2020 werden vele activiteiten rond de historische vloot geannuleerd vanwege de Coronapandemie. Sail Amsterdam, evenementen in Den Oever, Den Helder, Kampen, Elburg, enzovoort werden uit het programma geschrapt. Enkele droogvaldagen met leden waren daarop een uitzondering. Tijdens perioden van versoepeling kon op de donderdagavonden worden gevaren om de vaardigheden van de bemanningspool en het schip zelf in conditie te houden.

Wij schrijven nu eind maart 2022. Na de winterslaap in de haven van De Haukes, waar wij elke winter gastvrijheid genieten bij Watersport Vereniging Amstelmeer, is het weer tijd voor onderhoudswerkzaamheden. Hennie de Jong heeft een onderhoudsvergadering belegd en heeft de organisatie stevig in de hand. De mast achterlatend op de havenkade is het schip naar Den Helder gevaren om te hellingen op Willemsoord. Het onderwaterschip is schoongemaakt en behandeld met antifouling, romp en binnenzijde zijn geschuurd en in de Biopin gezet. Tegelijkertijd vond inspectie plaats van alle gangen, naden en kwetsbare delen en zijn plannen gemaakt voor restauratiewerkzaamheden in het komende winterseizoen.

Begin april kan het optuigen in De Haukes-haven klaar zijn en wordt de WR 173 naar haar ligplaats in de Historische Hoek van Den Oever gevaren, klaar voor het nieuwe seizoen. Zover het terugkijken. Nu "alles weer kan" kunnen wij gelukkig weer een activiteitenprogramma presenteren, waarover meer in deze Aakkrant.

Zoals u al in een ledenmail heeft kunnen lezen zijn voorbereidingen getroffen voor een statutenwijziging met het oog op de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) en het voornemen om een culturele ANBI-status aan te vragen.

De algemene ledenvergadering is uitgesteld tot het moment dat een concept van de aangepaste statuten aan de leden ter stemming kan worden voorgelegd. Inmiddels is het zo ver en is de datum van de ALV vastgesteld op 24 mei 2022. De leden ontvangen hiervoor een uitnodiging per mail of kunnen deze vinden op Wieringernieuws.nl.

In artikel 3 van het voorstel tot statutenwijziging worden de doelstellingen van de Vereniging Aak omschreven o.a. als "het behoud van nautisch cultureel erfgoed van het voormalig eiland Wieringen, in het bijzonder varende monumenten alsmede het behoud en bevorderen van de kennis daaromtrent" en "kennis van het schip, haar geschiedenis en het gebruik ervan te behouden en te verspreiden". Daar ligt een verantwoordelijke taak.

Toch nog even terugblikken. Sinds 25 april 1990, de oprichtingsdatum van de Vereniging Aak, was dit haar doel. Sindsdien is de Aak gekoesterd. Vele personen hebben de afgelopen decennia ervoor gezorgd dat de WR 173 de tand des tijds heeft overleefd. Ik waag mij er niet aan om namen te noemen, maar het zijn er veel. Zonder hun kennis en inzet was dit nooit bereikt. De vereniging is hen veel dank verschuldigd.

Bert Jongsma

Onderhoud 2021/2022

De aak ligt er prachtig bij door noeste arbeid van het onderhoudsteam, maar wat er nog gebeuren moet, dat zijn de jaarlijkse activiteiten als schoonmaken (ontvetten), schuren, stofferen en in de biopin zetten. Dit moet echt elk jaar gebeuren en ook tijdens het vaarseizoen willen we de aak in topconditie houden.

Tijdens het droogvallen in het vaarseizoen is geconstateerd, dat tijdens het aanbrengen van de verlichting van het heklicht, het bakboord- en stuurboordlicht en het toplicht de zekeringen er steeds uitslaan. Dat is nu verholpen door Klaas, onze aak-elektromonteur. Klaas heeft meteen overal foto's van genomen en er een instructieboekje van gemaakt, zodat eenieder kan zien waar alle contactpunten zitten om de verlichting aan te sluiten.

De aak is winterklaar gemaakt op haar vertrouwde plekje bij de Watersport Vereniging Amstelmeer in de haven van De Haukes. Winterklaar betekent dat alle zeilen van boord gaan en worden opgeslagen bij Meijert Smid in Den Oever. Alles wat binnenboord ligt wordt opgeslagen, zoals de kussens en de kombuisinventaris. De dieselolietank wordt helemaal opgetopt, zodat er geen condensvorming ontstaat. De accu's gaan van boord en worden aan de

druppelaar gehangen. De blokken, het touwwerk en de reddingsvesten gaan ook van boord. Verder wordt alles op de aak zo achtergelaten, dat overal goed geventileerd kan worden om schimmelvorming tegen te gaan. De motor wordt winterklaar gemaakt.

De schoten en vallen zijn allemaal van manilla (dat is een natuurproduct) en moeten bijna allemaal vernieuwd worden, wat gerust een kostenplaatje is. In onze voorraad hebben wij nog touw liggen van manilla, maar of het genoeg is dat zal straks de praktijk uitwijzen.

De zwaarden moeten gecontroleerd en opgeknapt worden. Dit moet gebeuren voordat de aak op de helling in Willemsoord te Den Helder gaat. De losse dekplanken en het dek gaan in de Bruinoleum met Owatrol als afdeklag. Alle luikhoofden worden ontvet, geschuurd en in de biopin gezet. Alle blokken worden gecontroleerd en zo nodig hersteld.

Tijdens de restauratie van 2020/2021 is geconstateerd dat aan stuurboordkant twee gangen slecht zijn en dat deze te zijner tijd aan vervanging toe zijn. Deze werkzaamheden staan voor eind 2022 / begin 2023 in de planning, zodat het vaarseizoen niet in gevaar komt. Dit is een vrij grote klus, die in Workum door Ivor van Klink en zijn team wordt uitgevoerd. Als de aak op de helling in Willemsoord ligt, dan zal hij een offerte maken zodat we als vereniging niet voor te grote onvoorziene kosten komen te staan.

Op de helling, wordt elk jaar het onderwaterschip gecontroleerd en in een antifouling gezet ter voorkoming van aanslag en aangroei van pokken. Net boven de waterlijn en onder het berghout bestaat het onderhoud uit ontvetten, schuren en oliën (biopin). Het berghout en de zwaardklampen worden ontvet, geschuurd en in de Perkoleum gezet.

Maar voordat de aak de helling op gaat, alleen als het mooi droog weer is, dan kan er al begonnen worden aan het onderhoud buitenom boven het berghout. Het houtwerk buiten inboord kan dan al in de biopin gezet worden.

Na deze onderhoudscyclus is de aak weer klaar voor bruisend nieuw seizoen en kunnen we haar hopelijk dit jaar weer trots tonen tijdens diverse evenementen!

Hennie de Jong

Droogvaldagen

Ook dit jaar zijn enkele droogvaldagen gepland, afhankelijk van de tijdstippen van eb en vloed. Elders in de Aakkrant vind je een enthousiast verslag van zo'n droogvaldag.

Het is de ultieme manier om kennis te maken met het schip en de indrukwekkende natuur op het wad. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk leden deze ervaring kunnen meemaken. Omdat de capaciteit beperkt is: wacht niet te lang met aanmelden. Informatie en het contactadres zijn te vinden in deze krant en op onze website.

Jaap Groen

Blijf op de hoogte, geef uw e-mailadres aan ons door!

Ontvangt u van ons geen e-mails en wilt u op de hoogte gehouden worden van onze activiteiten?

Geef uw e-mailadres door aan geabarelds@kpnmail.nl. Uw gegevens zijn uiteraard alleen voor gebruik van onze vereniging.

Bezoek onze website!
www.verenigingaa.nl

Word Facebook-vriend van de aak!
Via Wieringer Aak op Facebook

Droogvaldag 5 september 2021

Rond 9 uur vertrokken we voor onze jaarlijkse droogvaldag vanuit de Historische Hoek Den Oever. Gelukkig had Jaap ons verzekerd dat het doorging, want eerder in het jaar moesten de dagen worden afgelast.

Dit keer ging onze (schoon)zus Tjitske uit Zwolle ook mee, die de nacht had doorgebracht in het huis van de Wadden (B&B). Toepasselijk als je je dag doorbrengt op het wad. Natuurlijk hebben we haar meteen lid gemaakt van de Vereniging Aak. Ook dat is traditioneel met de door ons uitgenodigde vaargasten. Naast ons waren er slechts twee andere passagiers, dus geen vetpot voor de kas.

Bij het vertrek uit de haven viel het ons op, dat er bijna geen lepelaars op de "losse dam" (nieuwe naam De Banaan) te spotten waren. Wel veel aalscholvers en meeuwen. Voor de lepelaars moesten we wachten tot later op de dag.

Toen we de haven uit waren, gaf schipper Bert opdracht de zeilen te hijsen en gingen we zacht zoevend over het water naar de ankerplaats. Onderweg was er nog wel enige discussie tussen de crew over welk baken we moesten volgen.

Aangekomen op de droogvalplek moesten we wachten tot het water gezakt was en we de aak konden verlaten. René was de eerste die overboord klom met een bezem om het onderschip schoon te boenen.

De overige opvarenden, gewapend met verrekijkers, genoten van het uitzicht over het wad en warempel de lepelaars waren hier wel te scoren, al noemde een van de passagiers de lepelaars "dikke meeuwen". Guus nestelde zich met een kruiswoordpuzzel op het voordek en de rest genoot van koffie met de traditionele Wieringer Jodekoek.

Het water was ondertussen voldoende gezakt om het wad te verkennen. De aak lag droog te 'shinen' op de zandbank. Wat is hij mooi geworden na de winterstop in Workum.

Gewapend met allerlei zakjes en netjes en onder vakkundige leiding van de bemanning toog men ver weg of dichtbij om oesters, mosselen en kokkels te scoren. Het wad was niet zoals we gewend waren hard zand, maar veenachtig en slibberig. Nel bleef steken in het slib en moest door mij gered worden, inclusief haar schoen die bijna moest worden achtergelaten.

Na de expeditie kwam men na ruim anderhalf uur met een rijke oogst terug aan boord. De rauwe oesterliefhebbers konden gelijk aanvallen en voor de anderen werden de schaaldieren op culinaire wijze gekookt en met een lekker glaasje witte wijn genuttigd.

Rond 17.00 uur kwam de aak weer vrij en zeilend werd de thuisreis aangevangen. Door ons drietjes werd de dag afgesloten met een overheerlijke visschotel in restaurant Basalt. Wederom hebben we weer genoten van een heerlijke dag en volgend jaar zijn we weer van de partij. Dank aan de bemanning die dit mogelijk heeft gemaakt.

Jannes en Nel Tijsen

Eerbied

'As de eb begon te lōpe
Bij 't kentere van het tij
Den liete wij 't anker zakke
En het zeil ging in de gei

Zò bleef de aak den lēgge
Midde in dat groene gras
En den begon 't harde beule
Net zolang de wiertijd was

Mit leerze tot an ongs oksels
Kon je ongs deer moaie zien
Tot je middel in 't water
Trekend an het wiermesien

Tuske eb eb vloed most 't beure
Den most je an de vracht
Zòwel 't moaie as het lade
Kwam geduchtig an op kracht

Zwetend stinge we te steke
In dat natte swere spul
Drupende an oale kangte
Dat was gien flauwekul

Onderweeg most je nag pompe
As je naar de haven voer
Ok die swere vracht nag losse
Op een wagen van een boer

As na zò 'n dag hard werreke
Ongze taak der weer op zat
Den wisten we soms geniese
Wat of dat nou opbrocht had'

As je zoks nou hoor vertelle
Van zò 'n ouwe visserman
Zien verhaale over eerder
Den gelōf je 't amperan

Hoe ze doe nag as kiendere
Soms geniesese twalef jaar
Oal dagelijks moste vare
Bij der vader of een aar

Nou, den denk je bij je eige
Dat, dat maak je nou niet mee
Je gung den zokke menske
Hun verdiende A.O.W.

August Pruimboom, Wieringen 1987
"Rieme in het Wierings"

Afscheid en donatie Henk Hoekstra

Woensdag 23 juni 2021 voer de WR 173 uit met de vlag halfstok voor de asverstrooiing van een van onze eigen leden: Henk Hoekstra. Henk is na een opstapcursus bij ons aan boord gekomen om zich in te zetten voor het behoud van de aak WR 173. Henk was een enthousiast lid en was te porren voor alle werkzaamheden die er te doen zijn, maar hij was ook altijd aanwezig om te varen naar de diverse evenementen om de aak te promoten.

Henk was een formeel bemanningslid. Er kwam nooit een onvertogen woord over zijn lippen, dit in tegenstelling tot het taalgebruik van de andere aakvaarders. Je zag wel aan hem dat hij genoot van een dergelijke omgang met elkaar, maar Henk bleef in zijn rol als professioneel opvarende en noemde de schipper "Schipper" en de voorzitter bleef bij hem de "Voorzitter".

Zijn gezondheid ging, vooral het laatste jaar dat hij bij ons actief was, snel achteruit. Henk had al een paar jaar voor zijn overlijden de wens uitgesproken dat zijn asverstrooiing vanaf de aak een goede afsluiting zou zijn. Het was die dag mooi weer en de stemming aan boord was knus en goed. We hebben met de familie leuk over zijn reilen en natuurlijk ook over zijn zeilen kunnen praten. Op een prachtige plek op de Waddenzee met zicht op Wieringen ging Henk overboord, drie stoten op de toeter en een rondje met kruidenbitter, ook eentje voor Henk. Dat was het laatste wat wij voor hem konden doen. Al met al een gedenkwaardige gebeurtenis voor familie en de aakbemanning.

Een prachtige gift van € 1.000 werd ons door de familie gegund. Die zullen we uiteraard aan de aak besteden.

Henk, bedankt voor alles!

Egbert van der Molen

In memoriam Bert Wiegman
Bestuurder-schipper-fondsenwerver
Bestuurslid van 2006 tot 2018.

In juli 2021 belde Bert mij en gaf de wens aan een laatste vaart met de aak naar Texel te willen maken en daar met familie en vrienden een visje te gaan eten in Oudeschild.

Na wat suggesties van Bert werd bemanning gevonden en vervolgens via het oude vaarwater langs de kustlijn van Wieringen over de Bolle naar Texel gevaren. We waren wat vertraagd omdat we onder grote hilariteit en niet in het minst van Bert kort aan de grond kwamen te zitten.

Na aankomst in wat Wieringers noemen "Ouweschil" deden we ons tegoed aan een gebakken visje. Tijdens de terugtocht kon Bert het niet laten om zelf het roer te nemen, wat resulteerde in de aanhef van de rouwkaart:

"Tot het einde aan het roer.....".

Twee dagen later overleed Bert en drie dagen later kwam zijn vrouw Betty te overlijden. Zij rusten samen naast het kerkje van Westerland. Na vele omzwervingen is Bert weer thuisgekomen op het eiland.

Jan Brouwer

AAKTIVITEITEN 2022

Evenementen

Zomerreünie VBB Den Oever
Za. 21 mei
Oostwal Botterwedstrijd Kampen
Eind juni (nog niet bekend)
Botterwedstrijd Den Helder
Juli (gaat niet door)
Vistival en opening haven Den Oever
Za.16 en zo.17 juli
Westfries Waterweek Medemblik
Vr. 12 t/m zo. 14 augustus
Flora- en Visserijdagen Den Oever
Eind augustus
Botterdagen Elburg
Vr. 9 en za. 10 september
Traditionele Schepen Beurs Den Helder
November (nog niet bekend)

Voor deelname leden:

Ledenvaren (gratis):
zo. 29 mei, zo. 10 juli, za. 17 september

Droogvaldagen

(€ 25 voor leden, € 30 voor niet-leden):
13 of 14 juni, 28 of 29 juni, 12 of 13 juli,
27 of 28 juli, 11 of 12 augustus,
25 of 26 augustus (1 van de 2 dagen,
afhankelijk van het weer)

Algemene ledenvergadering
2021: ma. 23 mei 2022, 20.00 uur
ma. 13 juni 2022, 20.00 uur i.v.m.
stemming over wijziging statuten
2022: ma. 23 januari 2022, 20.00 uur

Gebouw WV Amstelmeer, De Haukes

Bestuur Vereniging Aak

Bert Jongsma, voorzitter
Tel: 0227 – 59 30 09
E-mail: acjongsma@icloud.com

Gea Barelds, penningmeester
(vervangend secretaris)
Tel: 0227 – 59 33 79
Mobiel: 06 - 30 444 123
geabarelds@kpnmail.nl
secretariaat@verenigingaaak.nl

Coördinatie aakverhuur,
ledenaren en droogvallen:
Jaap Groen
Mobiel: 06 – 24 96 08 61
groejns@gmail.com

Overige bestuursleden:

Hennie de Jong
Henk Dikken